

Sygn. akt III PZ 10/17

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska (przewodniczący)

SSN Dawid Miąsik (sprawozdawca)

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z powództwa J. S. i M. K.

przeciwko T. Sp. z o.o. Sp.k. w M.

w przedmiocie skargi pozwanego o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym wyrokiem,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 listopada 2017 r.,

zażalenia powoda M. K. na wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w R.

z dnia 20 czerwca 2017 r., sygn. akt IV Pa (...),

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w R. do ponownego rozpoznania, pozostawiając
temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 6 sierpnia 2014 r., IV P (...) Sąd Rejonowy w R. zasądził do
Przedsiębiorstwa Transportowo-Spedycyjnego T. Sp. z o.o. (obecnie T. Sp. z o.o.
Sp. komandytowa, pozwany) na rzecz powoda M. K. kwotę 42.076,64 zł z
odsetkami z tytułu ryczału za nocleg oraz na rzecz powoda J. S. 50.849,72 zł wraz
z odsetkami z tytułu ryczału za nocleg. Apelacja pozwanego została oddalona

przez Sąd Okręgowy w R. wyrokiem z 20 listopada 2014 r., IV Pa (...). Wyrokiem z 24 listopada 2016 r., K 11/15 Trybunał Konstytucyjny uznał że: 1) art. 21a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (jednolity tekst: Dz. U. z 2012 r., poz. 1155 ze zm., dalej jako ustawa o czasie pracy kierowców) w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 k.p. w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. poz. 167) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej; 2) art. 21a ustawy o czasie pracy kierowców w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 k.p. w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236, poz. 1991 ze zm.) w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do kierowców wykonujących przewozy w transporcie międzynarodowym, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji.

W wyniku wyroku Trybunału Konstytucyjnego pozwany 27 lutego 2017 r. wniósł skargę o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem IV Pa (...).

Wyrokiem z 20 czerwca 2017 r., IV Pa (...) Sąd Okręgowy w R. uwzględnił skargę o wznowienie postępowania i zmienił w całości wyrok Sądu Okręgowego w R. z 20 listopada 2014 r., IV Pa (...) w ten sposób, że uchylił wyrok Sądu Rejonowego w R. z 6 sierpnia 2014 r., IV P (...) w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania temu Sądowi, pozostawiając mu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania i oddalił wniosek pozwanego o zwrot spełnionego przez powoda świadczenia.

Zażalenie na powyższy wyrok Sądu Okręgowego wnieśli powodowie, zaskarżając go w całości i wnosząc o jego uchylenie i zasądzenie kosztów postępowania. Powodowie zarzucili naruszenie art. 386 § 4 k.p.c. przez jego błędne zastosowanie, podczas gdy brak było podstaw do wydania orzeczenia

kasatoryjnego.

W odpowiedzi na zażalenie pozwany wniosł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się zasadne, ponieważ nie było podstaw do wydania orzeczenia kasatoryjnego.

Zgodnie z art. 412 § 2 k.p.c. zmiana albo uchylenie orzeczenia, którego dotyczy skarga o wznowienie postępowania jest możliwa „po ponownym rozpoznaniu sprawy”, a zatem po stwierdzeniu wpływu wyroku Trybunału Konstytucyjnego na prawomocnie wydane orzeczenie. Wymaga to stanowczego przesądzenia przez sąd orzekający w sprawie ze skargi o wznowienie postępowania, czy powołany w skardze pozwanego wyrok Trybunału Konstytucyjnego ma wpływ na żądanie powodów. W przypadku odpowiedzi twierdzącej, sąd musi natomiast rozstrzygnąć, czy po pominięciu tej podstawy prawnej, która została uznana za niekonstytucyjną, istnieje inna, która ma posłużyć odmiennemu rozstrzygnięciu. Po dokonaniu takiej oceny może okazać się, że konieczne jest przeprowadzenie postępowania dowodowego w całości, co w konsekwencji będzie upoważniało sąd drugiej instancji do zastosowania art. 386 § 4 k.p.c.

Uwzględniając skargę strony pozwanej o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w R. z dnia 20 listopada 2014 r., IV Pa (...) w ten sposób, że wyrok ten został zmieniony w całości a poprzedzający go wyrok Sądu Rejonowego w R. z 6 sierpnia 2014 r., IV P (...) został uchylony i sprawa została przekazana temu sądowi do ponownego rozpoznania, Sąd drugiej instancji podkreślił, że mimo wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 24 listopada 2016 r., K 11/15 w przepisach ustawy o czasie pracy kierowców pozostała definicja podróży służbowej, a kierowców wykonujących przewozy drogowe nadal należy traktować jako pracowników w podróży służbowej. Dlatego powinni oni otrzymywać z tego tytułu odpowiednie należności, zaś ich podstawy prawnej należy nadal szukać w art. 77⁵ k.p. na podstawie art. 4 ustawy o czasie pracy kierowców lub przez art. 5 k.p. W dalszej kolejności Sąd drugiej instancji przyjął, że rozstrzygnięcie sporu między powodami a pozwanym zależy od

tego, jak należy rozumieć treść regulaminów wynagradzania obowiązujących u pozwanego w okresie objętym żądaniem powodów. Następnie Sąd Okręgowy odwołał się do licznego orzecznictwa Sadu Najwyższego, z którego wynika, że w sytuacji, w której w regulaminie wynagradzania nie określono wprost kwoty ryczałtów za noclegi, możliwe jest przyjęcie przez sąd, że przewidziana w regulaminie kwota należna pracownikowi z tytułu podróży służbowej obejmuje zarówno diety jak i ryczałty za noclegi. W dalszej kolejności Sąd drugiej instancji przypomniał, że w okresie objętym sporem, u pozwanego obowiązywały regulaminy wynagradzania, w których były postanowienia dotyczące ogólnie pojętych należności z tytułu podróży służbowych. Nie wyjaśniono jednak w toku postępowania, jak te postanowienia należało rozumieć, jakie należności faktycznie otrzymywał powód oraz czy można uznać, by otrzymane kwoty zaspokajały należności przysługujące powodowi z tytułu diet oraz z tytułu ryczałtów za noclegi. Przywołał w tym zakresie treść tych regulaminów, następnie zaś uznał, że wyjaśnienie tych kwestii wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, co powinien uczynić Sąd pierwszej instancji.

Z przywołanych powyżej wywodów Sądu Okręgowego wynika, że przyjmuje on - trafnie w kontekście orzecznictwa Sądu Najwyższego podsumowanego w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 26 października 2017 r., III PZP 2/17 (niepublikowana) - że wyrok Trybunału Konstytucyjnego w sprawie K 11/15 nie pozbawia powodów roszczenia o ryczałty za noclegi. Jednocześnie stwierdza, że zachodzi konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości na okoliczność ustalenia znaczenia postanowień regulaminów wynagradzania obowiązujących u pozwanego pracodawcy w okresie objętym przedmiotem sporu na okoliczność praktycznej realizacji tych postanowień.

Tymczasem nie ma potrzeby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości w tym zakresie, skoro w postępowaniu ustalono już, że u pozwanego obowiązywały regulaminy wynagradzania, zaś Sąd pierwszej instancji wypowiedział się już w przedmiocie wykładni treści ich postanowień w kontekście roszczeń powodów. Jeżeli Sąd drugiej instancji uznaje, że postępowanie dowodowe przed Sądem pierwszej instancji wymagało uzupełnienia w zakresie ustaleń dotyczących obowiązujących u pozwanego zasad rozliczania podróży służbowych, to powinien

to postępowanie uzupełnić. Jeżeli natomiast ma wątpliwości co do prawidłowości dokonanej przez Sąd pierwszej instancji wykładni przepisów regulaminu wynagradzania, to powinien samodzielnie te wątpliwości rozstrzygnąć, a nie zalecać Sądowi pierwszej instancji przeprowadzenie postępowania dowodowego na okoliczność ustalenia treści regulaminu, który jest aktem normatywnym.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji zgodnie z art. 394¹ § 1¹ i § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.

r.g.